Nieuw! Masteropleidingen Kunsteducatie

Emiel Heijnen

Een masteropleiding kunsteducatie is een nieuw fenomeen in Nederland. De eerste startte in 2005 bij Codarts in Rotterdam. Vanaf september 2006 gaan ook in Amsterdam en Zwolle masteropleidingen kunsteducatie van start. Een gesprek met twee 'kwartiermakers': Maria Wüst van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en Jos Herfs van ArtEZ hogeschool voor de Kunsten.

hbo

Jullie leveren straks mensen af met een mastergraad in de kunsteducatie. Wat houdt dat in?
Jos Herfs (JH): Een afgestudeerde master is een gespecialiseerde expert wiens competenties duidelijk die van de bachelor overstijgen. De masteropleiding kunsteducatie is een voortgezette docentenopleiding op masterniveau, aansluitend op de bachelor docentenopleidingen beeldend, dans, drama en muziek. Een master kunsteducatie is een professionele specialist die innoverende en coördinerende werkzaamheden verricht in diverse sectoren van de kunsteducatie of die werkzaam is als docent-ontwikkelaar op een school.

ArtEZ hogeschool voor de Kunsten

Waar hebben we een hbo-masteropleiding kunsteducatie eigenlijk voor nodig, bachelors met een docentenopleiding in een kunstvak zijn toch volledig bevoegd?
Maria Wüst (MW): Zowel in het binnen- als in het buitenschoolse veld is de kunsteducatie enorm in ontwikkeling. De diversiteit van de beroepsterreinen legt een zware druk op de bacheloropleidingen. Deze kunnen daarom niet diep ingaan op alle aspecten. Veel (oud)studenten hebben behoefte aan een doorstroom- of terugkeermogelijkheid om hun expertise meer toe te spitsen op het door hun gekozen terrein. Dat is één kant. Anderzijds zie je nieuwe functies ontstaan die het docentschap overstijgen, bijvoorbeeld op het gebied van onderwijsontwikkeling en coördinatie. Dat vraagt extra vaardigheden en kennis en daar is een bacheloropleiding niet voor ingericht, een master wel.
De toekomstige masters kunsteducatie worden gedegen kunstvakeducatoren met leidinggevende, organisatorische vaardigheden, in staat tot zelfstandige visievorming. De opleiding is daarmee vooral interessant voor mensen die al een aantal jaren praktijkervaring hebben in de binnen- of buitenschoolse kunsteducatie.

Hoe ziet het programma van jullie masteropleiding kunsteducatie eruit?
MW en JH: Zowel in Zwolle als in Amsterdam is het programma deels vraaggestuurd: het houdt rekening met het persoonlijke ontwikkelingsplan van de student en zijn wensen ten aanzien van de specialisatie. Daarnaast is er een omschreven kerncurriculum dat ingaat op de ontwikkeling of verdieping van kunstpedagogische, artistieke, leidinggevende en onderzoeksmatige competenties.
Het interdisciplinaire aspect is belangrijk. Er wordt gewerkt in een jaargroep met studenten uit de vier disciplines muziek, dans, beeldende vorming en theater. De studenten in de jaargroep werken intensief met elkaar samen in de colleges en in projecten onder leiding van kunstenaars/gastdocenten uit de interdisciplinaire praktijk. De docenten en de studieleiding beschikken naast inhoudelijke expertise over ruime coachingsvaardigheden. Dit alles maakt de master kunsteducatie tot een actief programma waarin praktijk en theorie steeds met elkaar gekoppeld worden.

Welke positie heeft het toerusten voor het verzorgen van CKV2 in deze master?
JH: Het toerusten op het verzorgen van wat nu nog CKV2 heet, is een belangrijk en verplicht kerndomein binnen de opleiding. Zowel de AHK- als de ArtEZ-master hebben echter een bredere focus dan alleen de lespraktijk in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs, hoe belangrijk ook. Wij zijn er echter zeer op gebrand dat snel in den lande zal blijken dat voor een bloeiende praktijk in de school wat betreft de kunstvakken, in het bijzonder die van het examenvak CKV2, de masteropleiding de meest aangewezen route is.
MW: De CKV2-module vormt een vast bestanddeel van het programma, want het is de bedoeling de bevoegdheid CKV2 aan de master te koppelen. Toch komt niet iedere student daar expliciet voor. Dat blijkt ook uit de gesprekken die ik nu met geïnteresseerden voer. Het programma is flexibel genoeg om met die verschillen in belangstelling voor het doceren van brede kunst- en cultuurgeschiedenis om te kunnen gaan.

Voor wie is de masteropleiding kunsteducatie bedoeld?
JH: De opleiding is bedoeld voor alle afgestudeerde bachelors en eerstegraders van de docentenopleidingen in de kunstvakken die belangstelling hebben voor interdisciplinariteit, zich verder willen bekwamen tot bijvoorbeeld docent CKV2 of zich willen voorbereiden op kaderfuncties in de binnen- of buitenschoolse kunsteducatie.
MW: In voorkomende gevallen kunnen bij de AHK ook kunstenaardocenten met een ruime relevante werkervaring in de kunsteducatie zich aanmelden. Op basis van een gesprek over studieplan en portfolio wordt vervolgens de geschiktheid beoordeeld.

Hoeveel tijd kost het volgen van de opleiding?
MW en JH: Beide opleidingen duren twee jaar in deeltijd. We gaan uit van 8 tot tien uur contacttijd per week en met studie en voorbereiding thuis daarbij gerekend zullen er zo´n 18 uur per week mee gemoeid zijn.

Kunnen geïnteresseerden zich nog inschrijven?
MW en JH: De inschrijftermijnen lopen bij het verschijnen van deze Kunstzone op z'n eind. Toch raden we geïnteresseerden aan om contact op te nemen met *m.wust@ahk.nl* (Amsterdam) en/of *j.herfs@artez.nl* (Zwolle).

Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

HBO Masteropleidingen Kunsteducatie

- Master of Education in Arts, Codarts (Rotterdam) *www.codarts.nl*.
- Masteropleiding Kunsteducatie, ArtEZ (Zwolle) *www.kunsteducatie.artez.nl*.
- Masteropleiding Kunsteducatie AHK (Amsterdam) *www.ahk.nl*.

In voorbereiding:
- Master Art Education, Piet Zwart Instituut (Rotterdam) *http://wdka.hro.nl*.

Het kussen van Tork

Interactief theater voor het primair onderwijs

Jos Herfs

po

In januari 2004 hebben Riemer Monsma en Martijn Straathof, twee jonge muziekdocenten uit Zwolle hun eigen educatieve bedrijfje opgericht onder de naam RiMa-educatie. Beiden werken zij in het onderwijs en daarnaast verzorgen zij ook workshops met muziek, beeld, drama en multimedia. 'Kunst & Cultuur Overijssel' heeft in 2004 de opdracht verstrekt tot het maken van een interactieve muziekvoorstelling voor het primair onderwijs. Zo ontstond voor groep 1 tot en met 8 van de basisschool Het Kussen van Tork. Per 2005 wijden zij zich fulltime aan hun bedrijf.

De theaterproductie, waarbij de leerlingen actief aan de totstandkoming meewerken, is met veel succes opgevoerd in basisscholen te Kampen, Steenwijk, Olst en Zwolle.
De schoollocaties dienden als toneelvloer. Met deze theatervoorstelling wilden de theatermakers een productie brengen waarbij de leerlingen allerlei nieuwe ervaringen zouden opdoen, kennis zouden maken met verschillende artistieke uitingsvormen. Leerlingen waren tijdens de theaterdag vakoverstijgend aan het werk met onder andere muziek, drama, taal, spel en beweging en multimedia. Zo kon aan het eind van de middag een complete theatervoorstelling tot stand komen.
Het verhaal van *Het Kussen van Tork* functioneert als kader voor de kennismaking met verschillende vormen